

ก่อนปิดเล่ม

--> เชิดชัย อุดมพันธ์

เทคโนโลยี กับชีวิตที่ดีกว่า

การดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เรียกได้ว่าเป็นชีวิตของโลกเทคโนโลยี นับตั้งแต่ตื่นลืมตา
เราก็พึ่งพาเทคโนโลยีไม่น้อยกว่า 3 อย่างจนออกจากบ้านไปยังที่ทำงานหรือจุดหมายอื่น โดยอาจ
เริ่มจากนาฬิกาปลุก เครื่องทำน้ำอุ่น เครื่องโกนหนวด ยาสีฟัน โดว์เป่าผม กาต้มน้ำไฟฟ้า
เครื่องชงกาแฟ หม้อหุงข้าว เครื่องปั่นนมปั่น ตู้เย็น ฯลฯ

ขณะที่คนอีกจำนวนหนึ่ง มองเห็นว่าเทคโนโลยีปัจจุบันมีผลกระทบทางอ้อมต่อคุณภาพการดำรงชีวิตทั้งในด้านสุขภาพและสุขภาวะ หรือการที่เทคโนโลยีมุ่งตอบสนองต่อความกระหายใคร่อยากของมนุษย์เสียมากกว่าความจำเป็นหรือแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตซึ่งลดทอนคุณค่าและอุดมการณ์ที่พึงปรารถนาของตนเองและสังคม คนกลุ่มนี้จึงต่อต้านหลีกเลี่ยงการใช้หรือพึ่งพาเทคโนโลยี เช่น กลุ่มอามิช (Amish) ในอเมริกา ขณะที่บางกลุ่มคนก็เลือกใช้เทคโนโลยีตามที่เห็นจำเป็นหรือตามที่สถานะของตนเองจะเอื้ออำนวย

สภาพการณ์เช่นนี้ ผู้คนในสังคมเดียวกันหรือคนละสังคมจึงมีตั้งแต่หลงใหลคลั่งไคล้ไปจนถึงรังเกียจหลีกเลี่ยงเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามหากมนุษย์เราเกิดมาเพื่อนำพาตนเองไปสู่สภาวะที่ดี การที่ต้องเผชิญกับความเฝ้าหวงของเทคโนโลยีที่เสกสรรความสบายและความพึงใจนานัปการ อาจเป็นเครื่องพิสูจน์ตรวจสอบหรือเป็นเครื่องชี้วัดคุณค่าของชีวิตได้ ขณะเดียวกันการพัฒนาและรับเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินชีวิตก็อาจนำไปสู่คำตอบสุดท้ายของการมีชีวิตที่ดี ลักษณะทั้งสองประการนี้ตั้งอยู่บนมุมมองต่อเทคโนโลยีที่แตกต่างกันและอาจเป็นข้อถกเถียงที่ต้องกระทำอย่างใคร่ครวญ เพราะอาจนำพาเราไปสู่ความขัดแย้งและบอบช้ำ

ในกระแสอันเชี่ยวกรากของโลกาภิวัตน์ที่สามารถสร้างความท้าทายใหม่ต่อความคิดและความเชื่อได้ซ้ำไม่รู้จบ

การนำพาตนเองไปสู่สภาวะที่ดีจึงน่าจะต้องอาศัยความคิดที่มองเห็นความสัมพันธ์อันดีงามของตนเองกับสรรพสิ่งและชีวิตทั้งหลายในรูปแบบของความรักที่ปรารถนาให้ตนเองและผู้อื่นบังเกิดความสุข โดยนัยนี้เทคโนโลยีอาจไม่ใช่เงื่อนไขของการนำพาชีวิตไปสู่สภาวะที่ดี แต่คือตัวความคิดต่างหากที่จะสร้างสรรค์สภาพสุขทุกข์แก่ชีวิต ทั้งนี้เพราะหากเอาชีวิตไปผูกกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง สภาวะที่ดีก็ย่อมผกผันแปรเปลี่ยนไม่มีที่สงบจบลงได้ เราอาจต้องตะกายไปสู่สภาวะที่ดีจนเหนื่อยหน่ายหมดแรงลงกลางทางเสียก่อน พร้อมทั้งพึงมองให้เห็นด้วยว่า เทคโนโลยีเป็นเพียงช่องทางในการใช้ประโยชน์หนึ่งให้เกิดสภาพแห่งสุขเท่านั้น

ในความสำคัญของความคิดเช่นนี้ เราจึงควรตระหนักอยู่เสมอทุกขณะว่า ไม่ว่าจะมีเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกอย่างพร้อมหรือไม่มีเลยก็ตาม สภาวะที่ดีของชีวิตในลักษณะของความสุขย่อมเกิดขึ้นได้ด้วยอำนาจของความคิด

